



**LUTKOVNO
GLEDALIŠČE
LJUBLJANA**

SEZONA
**2018
/2019**

**MILKO
MATIČETOV
ZVERINICE
IZ REZIJE
TALISIČJE**

Lutkovna predstava

LUTKOVNO
GLEDALIŠČE
LJUBLJANA

VELIKI ODER LGL
PREMIERA 9. MAREC 2019
SEZONA 2018/2019

3+



MILKO
MATIČETOV
ZVERINICE
IZ REZIJE
TALISIČJE

Lutkovna
predstava

Režiserka **Maruša Kink**
Avtorica likovne podobe **Tina Dobrajc**
Dramaturginja **Tjaša Bertoncelj**
Avtorji priredbe in dramatizacije
Maruša Kink, Tjaša Bertoncelj in ekipa
Avtor glasbe **Kristijan Krajncan**
Oblikovalec svetlobe **Jaka Varmuž**
Lektorica **Metka Damjan**
Tehnologa **Zoran Srdić, Iztok Bobić**

IGRAJO

Aja Kobe / Polonca Kores
Katja Povše, k. g.
Miha Arh

Vodja predstave in oblikovalec zvoka **Vid Kozelj**
Producentka **Ana Rokvić Pinterič**
Lučni vodja **Gregor Kuhar**
Scenski tehnik **Jure Popovič**
Izdelava lutk, kostumov in scenografije **Zoran Srdić,**
Iztok Bobić, Zala Kalan, Marjeta Valjavec, Špela Ulaga,
Maša Bračevac, Hana Juta Kozar, Michelle Wren,
Mark Nikolič, Lara Mastnak, Zlatko Djogić

Posebna zahvala **Lizi Mariji Grašič** in **Anji Štefan**



Za Kaninom leži majhna, umaknjena gorska dolina, Rezija. V Reziji živijo Rezijani in Rezijanke ter njihove živinice in zverinice. Z besedo živinica Rezijani poimenujejo vse svoje domače živali, zverinice pa so tiste, ki živijo na divje, po gozdovih, senožetih in travnikih. Lisica, volk, medved, zajec, miška, pa tudi polž, mravlja in kobilica – vse to so zverinice. Že od nekdaj se sprehajajo po rezijanskih pobočjih, a ne le tam; sprehajajo se tudi po rezijanskih pravljičah in te pravljičice je v šestdesetih letih prejšnjega stoletja odkril slovenski folklorist **dr. Milko Matičetov**.

Dr. Milko Matičetov (1919–2014) je bil nenavaden znanstvenik. Zavedal se je, da živi v času, ko staro pripovedno izročilo usiha, zato se je izjemno predano posvetil terenskemu delu. Pravljičice in povedke je zbiral po vseh slovenskih pokrajinah, še posebej zagnano v Reziji. Težko ocenimo, koliko nam jih je uspel ohraniti, gotovo pa več tisoč. Večinoma še vedno čakajo, skrite v njegovih rokopisnih zvezkih in na trakovih, da se jih prepiše, uredi in objavi. Glede na to, da predstavljajo izjemno dragocen del naše duhovne dediščine in da se pomena dediščine vse bolj zavedamo, upamo in si želimo, da se vzpostavijo možnosti za njihovo presnemavanje, transkribiranje in objavo.

Večjo srečo kot večina preostalega Matičetovega gradiva pa so imele rezijanske živalske pravljičice. Očitno so ga tako navdušile, da jih je že leta 1973 izdal v legendarni knjigi *Zverinice iz Rezije*. Ob izidu je zapisal, da knjiga prinaša izbor najboljših primerkov izmed približno 240 živalskih zgodb, ki jih je pri rezijanskih pravljičarjih našel med letoma 1962 in 1973. Danes si kar težko predstavljamo, kako potrpežljivo jih je nabiral. V prvi knjigi zbirke *Slovenski pravljičarji* je npr. zapisal: *Takrat, v prvih dneh marca 1965, se je nad Rezijo utrgal snežni oblak in namedlo je več kot meter snega, tako da sem si za pot iz srede vasi, kjer sem bil nastanjen pri Ankinih, moral za prenos magnetofona sposoditi oprtnik. Gospodar Polito pa je staknil stare soldaške krplje za hojo po snegu, ker nisem hotel zamuditi pravljičnega zmenka s Pasko Dulico, Luigio Managát in Minko Santić*. Tudi večino poletnih počitnic je z družino preživel v Reziji, kar v šotoru, na preži za pripovednim izročilom.

Zverinice in živinice, ki živijo v rezijanskih pravljičah, so čisto podobne ljudem. Obdelujejo njive, kosijo in grabijo po senožetih, trgujejo, kradejo, nabirajo gobe, pripravljajo drva, goljufajo, si pomagajo, se norčujejo, celo z motorjem se lahko vozijo. *Zaradi izrazitega realizma, ki prežema te pravljičice*, je v predgovoru v *Zverinice* zapisal Matičetov, *rezijanski otroci ob njih korak za korakom, neprisiljeno spoznava*





svet, njegove sončne in senčne strani. Čeprav jim je pravljica v prvi vrsti razvedrilo, kratkočasje, uspavalo, se jim ob poslušanju nehote tudi širi obzorje. Živalska pravljica je potemtakem priprava na življenje. Otrok bo prej ali slej, ne da bi ga na to posebej opominjali, tudi sam spoznal, da so zakoni pesniško narisanege živalskega sveta pravzaprav samo zrcalna podoba vsakdanjega človeškega sveta, kjer se bije prav tak neusmiljen boj za obstanek. In doda: Vendar bi bil v zmoti, kdor bi mislil, da so živalske pravljice namenjene samo otrokom.

V knjižni jezik jih je prestavil z velikim spoštovanjem do ljudskih pravljicarjev in njihovega ubesedovanja ter s tenkim posluhom za narečje. Zato v zapisih srečujemo besede, ki jih v drugem slovenskem prostoru ne poznamo (kobilica je skakelj, mravlja je rúsica, gamsi so čamúrče). Ohranil je pogoste pomanjševalnice, ki jih Rezijani lahko uporabijo za skoraj katerokoli bitje ali stvar (mišica, lisičica, volkec, grdinica, botrček, botrica, štedilničec, gostilnica, celo koščičica). Besedni redi so pogosto nekoliko ne-navadni. Matičetov je pripovedim dodal obširen predgovor in opombe. Zaradi izjemno premišljenega načina objave knjiga še danes predstavlja neke vrste učbenik o tem, v kakšni obliki je slovenska ljudska pripoved med ljudmi v resnici živela.

Motivi, ki se pojavljajo v *Zverinica*h, so večinoma mednarodni, nekaj pa je tudi čisto originalnih. Matičetov jih je izpostavil kot plod domišljije posameznega pravljicarja, ki pa se je seveda pojil pri bogati tradiciji skupnosti. Primer takšne originalne pripovedi so npr. *Tri botre lisičice*, ki so postale še posebej priljubljene po samostojni objavi v slikanici (gotovo igrajo pomembno vlogo pri tem imenitne ilustracije Ančke Gošnik Godec).

Res široko znane in sprejete pa so *Zverinice iz Rezije* postale, ko jih je v sezoni 1975/76 uprizorilo Lutkovno gledališče Maribor in v trinajstih epizodah posnela RTV Ljubljana.

S tokratno uprizoritvijo želimo počastiti stoto obletnico rojstva moža, ki je zverinice *ujel in udomačil*, folklorista in filologa dr. Milka Matičetovega.



S prvo uprizoritvijo *Zverinic iz Rezije* na odru Lutkovnega gledališča Ljubljana zverinice iz dediščine ustnega izročila oživijo v gledališki stvarnosti. Da pa s tem ne bi popolnoma izgubili rezijanskega duha, v osnovi uprizoritev ostaja zvesta značilni rezijanski kulturi pripovedovanja. Dr. Milko Matičetov v predgovoru piše o času *take mode, ko so si (Rezijanci) vneto pripovedovali samo o lisici in naravnost tekmovali med sabo, kdo si bo izmislil kaj imenitnejšega*. Tako uprizoritev za okvir dogajanja jemlje ter poudarja poglavitno vrednost pripovedovanja in postavlja lisico za glavno protagonistko; tudi naše tri lisičice, izhajajoč iz ene od rezijanskih zgodb (*Tri botre lisičice*), si v izobilju, dekadentnem uživaštvu in preganjanju časa pripovedujejo – po lisičje – talisičje zgodbe. Od 61 ljudskih pripovednih tekstov v zbirki so izbrane najbolj zvitorepne: *Lisica pridigala kokošim*, *Pogodba o nenapadanju*, *Lisičja šola*, *Lisica spovednik*, *Pijani zajček*, *Volk in lisica na motorju*, *Lisica bi se rada naučila leteti* ... Te so glede na možnosti vsebinskih preigravanj in povezovanj med seboj združene ali pa poudarjene kot samostojne enote in skozi lutkovno uprizoritveno obliko postavljene v samosvojo realnost. Uprizoritev tako kombinira dramsko in pripovedovalsko dejanskost z lutkovno stvarnostjo, ki razpira, oživi in udejanja svet rezijanskih zgodb.

Značilne antropomorfizacijske težnje zbirke *Zverinic iz Rezije* so aplicirane tudi v odrsko različico in v posamezni uprizoritveni formi prehajajo na bolj antropomorfni/zoomorfni nivo tako po nravi kot po podobi. V dramskem delu npr. prevladuje predvsem človeška podoba z lisičjimi znaki, v lutkovnem pa lisičja figura, na katero se dodaja človeške atribute: govor, značaj, kostum itd. Uprizoritev temelji na nihanju med živalskimi nagoni in človeškostjo, s tem pa je eden glavnih poudarkov na igri karakterizacije.

Človeške lastnostni zverinic so prilagojene tipiziranemu značaju posamezne živali: po Sintiji Grah je v modernih živalskih pravljicah volk mesar, saj je v resničnem svetu nevarna zver, plahi zajec se tudi v divjini boji človeške bližine in lisica si je svojo značilno zvitost prisvojila zaradi preglavic in škode, ki jo je povzročala kmetom. Zverinice sledijo takim tipizacijam, a hkrati ponujajo odstopanja. Lisičice povečini izpostavljajo stereotipno vlogo zvite lisice. A sega izven teh okvirjev – v določenih utrinkih jo lahko spoznavamo tudi kot iskreno, nemočno ... Čeprav v glavnem sledi svojemu karakterističnemu kalupu, ponuja prostor za prevpraševanje.

Ustaljena tipizirana karakterizacija lisice se torej izpodbija in hkrati aplicira na vse zverinice. Tako spremljamo vse možne zvijačnosti, ki jih običajno vzbudi lakota, naravni krogotok, ki ne nudi možnosti za zaupanje ter iskrenost, in nenehni medsebojni lov zverinic. *Le zvijača velja kaj na svetu*, pravi rezijanski pregovor; in bistroumne zvitosti se poslužijo tudi najšibkejši, ki prevzemajo to »lisičjo domeno«.

Uprizoritev ohranja značilni realizem rezijanskih pravljic. Prinaša duh Rezije, surovost pravljic in njihovo življenjskost – brez olepšav – tako, kot pač je. Takrat in zdaj. Zakoni živalskega sveta odražajo podobo vsakdanjega človeškega sveta in značaja. Nad navidezno preprostimi živalskimi prigodami razgrinjajo vprašanja – kaj danes služi za prispodobo nenehne živalske lakote, lakomnosti in brezmejnega doseganja ciljev?

Kaj nam *Zverinice* pripovedujejo sedaj?



Matičetov je v reviji *Sodobnost* zapisal o Reziji: *To je zame pravljica dežela. Pravljice, ki sem jih šel iskat in jih našel v izobilju, so kajpada prispevale svoje. Vseh štirinajst rezijanskih dni sem bil nevsakdanje razpoložen. Kot junaki mojih pravljic sem tudi sam doživljal presenečenje za presenečenjem. Brž ko sem zjutraj odprl oči, sem začel ugibati, kaj neki mi bo prinesel ta dan novega ...*

Naj v novi uprizoritvi *Zverinice* pokažejo svojo imenitnost in naj skozi glasbo, pripoved, govorico in zgodbe zaraja duh Rezije!



ŠPELA FRLIC

PRAVIMO SI
TALISIČJE

Kaj pa, če bi si tudi mi izmislili pravljico o prebrisani lisici, kakšno talisičjo? Glavna junakinja naše zgodbe bo seveda **BOTRA LISICA**.

→ Tukaj jo za začetek nariši. Rezijansko lisico že poznaš, videl si jo v lutkovni predstavi. Kako bi pa izgledala lisica, če bi bila tvoja sosedka in bi živel v bloku ali v hiši v tvoji vasi?

»ŠZDRAVO, ŠBOTRČEK!«

.....

.....

.....

.....

.....

.....

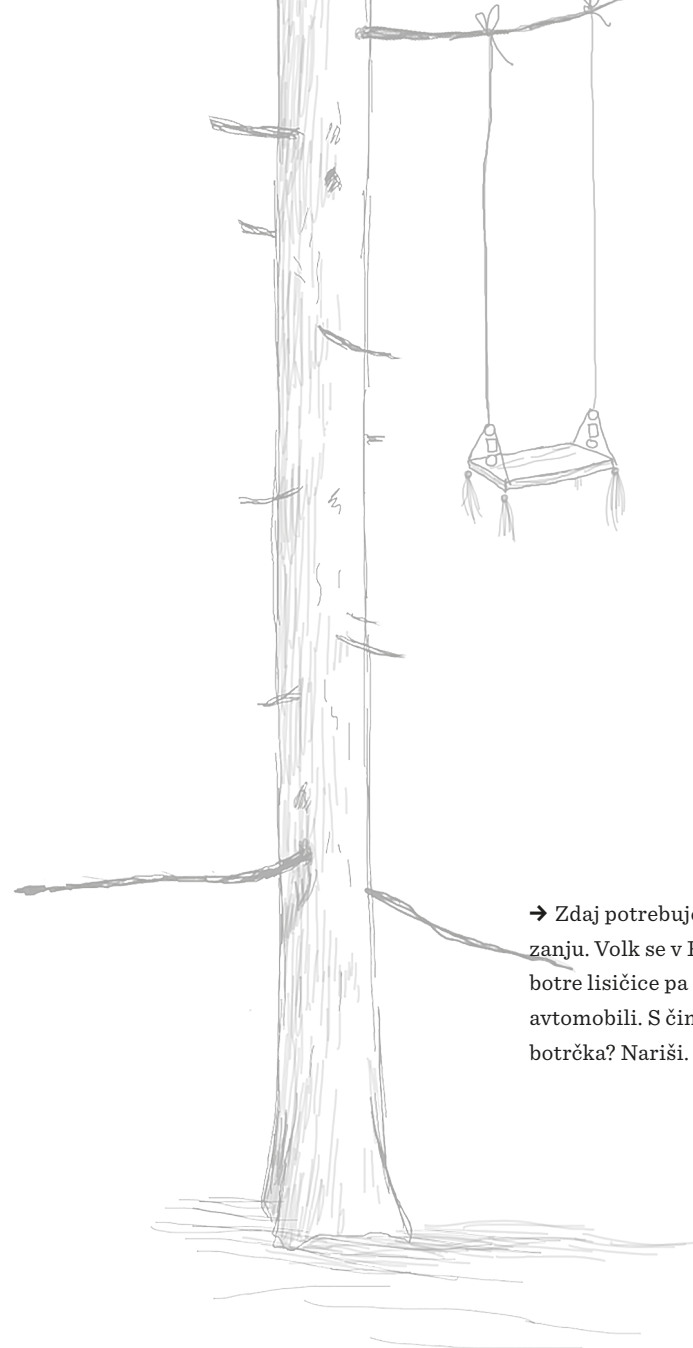
.....

.....

.....

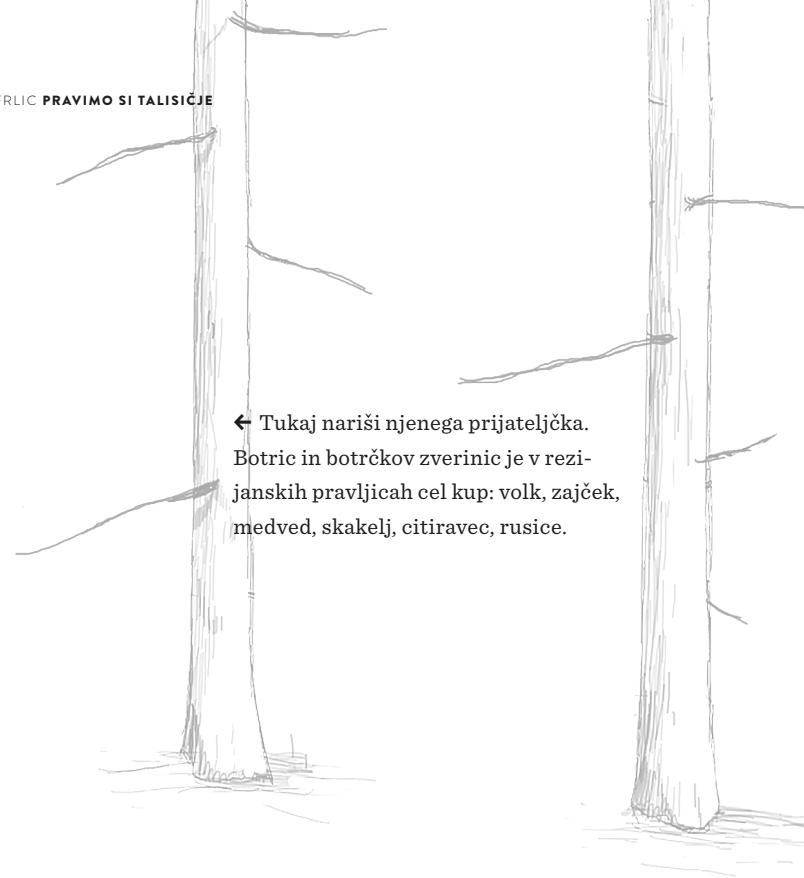
↑ Lisice v rezijanskih pravljičah govorijo talisičji jezik. Na začetku vsake besede dodajo črko š-.

Lisica je polna vragolij. Kaj predlaga botrčku? Prosi starše, da tvojo idejo v oblaček zapišejo v lisičjem jeziku.



→ Zdaj potrebuješ še prevozno sredstvo zanju. Volk se v Reziji vozi z motorjem, botre lisičice pa s po meri narejenimi avtomobili. S čim se bosta vozila tvoja botrčka? Nariši.

ŠPELA FRLIC **PRAVIMO SI TALISIČJE**



← Tukaj nariši njenega prijateljčka. Botric in botrčkov zverinic je v rezijanskih pravljičah cel kup: volk, zajček, medved, skakelj, citiravec, rusice.

Glavne junake zgodbe imaš, prevozno sredstvo imaš, vragolijo imaš. Zdaj pa lahko pripoveduješ talisičjo. Kako? Tako kot to počnemo botre lisičice. Najprej se dobro naješ, potem se zlekneš v ležalnik, poiščeš poslušalca in začneš.





→ ROZAJANAVI | REZIJANI

Rozajanavi, tej vse slavinci, so paršle od tih alpskih slavincuw ka to so bili pärt od tih alpskih slavskih judi ka ni so dušle dardu izdë w Rezijo. Itadej iti jüdi so bili naredili pa Karantanijo. Od tih starih tîmpah anu za karjë šekuluw dulîna jë bila ta-pod abacijo to tu-w Mužacë, ka jë bil jo zdëlal naredit lëta 1085 patrihark Swatobor. Itaku Rezija jë bila pa ta-pod Patrie od Frijüla (1077-1420) ko so bili göspudji patriarki tî tu-w Akwileji, po itin na jë bila ta-pod Banitkami (1420 – 1797). Abacîja jë ragirala Rezijo dardu lëta 1773, ko tî tu-w Banitkah so jo žagali. Po itin Rezi-ja jë bila ta-pod timi niškimi z Awštrije, ta-pod Napoleonom (lëta 1805 jë bil narëd pa te rozajanski kumün) anu spet ta-pod timi niškimi z Awštrije anu nejzad od lëta 1866 ta-pod Italijo.

→ ROZAJANSKË RUMUNINJË | REZIJANŠČINA

Tö rozajanskë rumuninjë ma kôrane tu-w tamo slovanskamo alpskamu jazîku anu od ito jë se švilupäl pa te slavinski jazek. Šekule nazëd dardu lëta 1400 Rezija jë mëla kontate ziz Koroško pa döpä počasu to jë se wstavi-lo. Či po rumuninjo in nawad Rezija je sigür pärt od taga slavinskaga svëta za wöjo nji štorje anu pa rëči tej so šle od tih starih časuw na ta-prid Rozajonavi težko se pärt od isaga svëta.

LUIGIA NEGRO

REZIJA

Rezijani, kot vsi Slovenci, izhajajo iz Alpskih Slovencev, ki so bili del Južnih Slovanov; ti so se v zgodnjem srednjem veku naselili tudi v Rezijo. Takrat so ti narodi ustanovili prvo slovansko državo Karantanijo. Od poznega srednjega veka do sodobnega časa je bila dolina v glavnem odvisna od tisočletne opatije Mužac, ki jo je leta 1085 ustanovil oglejski patriarh Swatobor. Po obdobju t. i. Furlanske domovine oz. Patria del Friuli (1077–1420), ko so to upravno in politično-versko enoto vodili oglejski patriarhi, je v času Beneške republike (1420–1797) fevd Mužac upravljal nerezidentni opat. Opatijo je Beneški senat ukinil leta 1773. V sodobnem času, po kratki prevladi Habsburške monarhije, Napoleonove Kraljevine Italije (leta 1805 je bila ustanovljena sedanja Občina Rezija) in avstrijskega cesarstva, je Rezija leta 1866 prešla pod Kraljevino Italijo.

Rezijanščina se je razvila iz istega alpsko slovanskega jezika, ki je bil podlaga današnji slovenščini. V srednjem veku je bila del koroške slovenske narečne skupine. Od 15. stoletja dalje, po priključitvi Beneški republiki, so se stiki med Rezijo in Koroško zrahljali. Če po svoji govorici in ljudskem izročilu Rezija nedvomno spada k slovenskemu svetu, sta njen zgodovinski in socialni razvoj botrovala situaciji, da se danes Rezijani s težavo identificirajo s slovensko kulturo.

Tu-w tih zadnjih tîmpah se dila karjê za branit to rozajansko kultûro anu rumuninjê anu isô pa ziz pomagani ka parhajajo z lëč ka branijo anu pomagajo ti slavinski minoranči ka jê tu-w Regunî Furlanîji Jülijski Krajni. Profesör Han Steewnijk jê od lêta 1994 publikäl za kumün lîbrin kaku pisat po nâš, gramatiko anu pa bisidnik. Profesör Matej Šekli jê paracäl anu wudel korse za se nawücit pisat po nâš anu poznât gramatiko. No vilikê dëlu, za nê zgübit jîmanuw od krajuw, jê naredil pa profesör Roberto Dapit. Un jê napîsal trî lîbrine.

Od lêta 1991 tu-w škuli so pa ore tu ka ni wüčijo to rozajansko kultûro. Tu-w škuli nî bilu anu šcalê nâšnji din nî ucanja taga slavinskaga jazika. Za te vilike so pa korsavi za se nawücit po slavinskin standard. Te laški jazek viliko šködwa anu nejveč ti mladi rumunijo po laškin anu isô to jê zajtô ka tu-w hîšah so pa matare alibôj océvi laški, jê televîžjun anu so gorñalavi laški. Za wbranit tō rozajanskê rumuninjê mörê pamagat te slavinski jazek.

Vsakê lëtu so publikane rêči po nâš tej kolindrin alibôj šwôj *Nâš glas / La nostra voce*. Karjê wridna jê pa tražmišjun po nâš *Te rozajanski glas* ki se mörê pušlûšat wsako sabôto ôpuldne ta-na Radio Trst A. Isa tražmišjun jê wžê skorê štreli lit.

V zadnjih desetletjih je bilo, tudi s pomočjo zaščitnih zakonov za slovensko manjšino v Furlaniji Julijski krajini, veliko storjenega za ohranjanje rezijanščine. S pomočjo jezikoslovca prof. Hana Steenwijka je občinska uprava od leta 1994 objavila pravopis, slovnico in slovar. Tečaje rezijanščine za odrasle je začel in preoblikoval prof. Matej Šekli. Ogromno delo je bilo narejeno tudi na področju krajevnih toponimov. O tem je veliko raziskoval prof. Roberto Dapit, ki je napisal tri knjige.

V domačih šolah so od leta 1991 predvidene učne ure rezijanske kulture. V šoli ni bilo in še danes ni knjižnega jezika. Za odrasle so organizirani tečaji knjižnega slovenskega jezika. Vpliv italijanskega jezika je zelo močan, predvsem zaradi mešanih zakonov, šole in medijev. Je pa v kontekstu slovenskega prostora, kjer je mogoče ohraniti domače, slovensko narečje.

Vsako leto so v narečju izdane razne publikacije, kot sta koledar in glasilo *Nâš glas / La nostra voce*. Velikega pomena je tudi tedenska oddaja *Te rozajanski glas*, ki ga RAI postaja Radio Trst A oddaja že skoraj štirideset let.



Tu-w Reziji jē žīwa pa müzika anu za isö so dva štruminta: citira anu bünkula. Citirawci ni ni znajo not ni se wučījo itaku anu ni daržījo citi-ro ta-na rēbrah. Ni se wučījo citirāt ta-par starih citirawcah. Tu-w tih zadnjih litha pa folklore organizawa korse za se nawüčīt citirāt.

Šcalē nāšnji din tu-w Reziji plešajo radē wse: ti stari, ti mladi anu pa utruce. Ko so pleše so se na taknūwa anu tej to citira so si pradiwa mēsto. Dila karjē za isö folklore, ka an jē nejveč za pokazat wkrej od Rezije kaku se pleše tu-w isēj dulīni. Folk-lore ma njaga dum tu-w ti Rozajanski kultürski hiši.

Tu-w Reziji jē šcalē žīwa pa na drüga bogatīja: pravice, wužice, učanja od tih starih. Jē karjē pravic ziz lisičico anu ukičon. So pravice ziz kraji, prīncipi anu prīncīpese. Drüge pravice so ziz Dujakon, ziz Dujačeso anu ziz Gardīnico. Šcalē nāšnji din so znane pravice ziz Dardajon anu ziz Lölon Kutličon, da kaku to jē bilu mōcnu öbadwa. So stare wüže tej Sveti sinti Lawdič, Linčica Turkinčica anu kraj Matjaž anu pa Lipa Lina aliböj Lipa Wida. Te profesör ka jē spravił wkop anu študjäl ise pravice to jē bil rejnik dr. Milko Matičetov.

Rezijanska ljudska glasba se poslužuje dveh instrumentov: violine, ki ji pravijo citira, in violončela, ki ga imenujejo bünkula. Godci ne poznajo not, igrajo po posluhu in držijo citiro na rebrih. Učijo se pri starih godcih. V zadnjih letih folk-lorna skupina organizira tečaj citire.

Še danes v Reziji plešejo vsi, stari, mladi in celo otroci. Plešejo v paru. Plesalca se nikoli ne dotikata, vsak pleše samostojno in si ob glasbi ritmično zamenjujeta mesto. Zelo aktivna je folklorna skupina, ki ta ples predstavlja zunaj Rezije. Sedež ima v kulturnem domu Rozajanski kulturski hiši na Ravanci.

V Reziji se je ohranilo zanimivo ustno izročilo, ki ga sestavljajo pravljice, pri-povedke, legende, ljudske pesmi in druga pričevanja. Najbolj znana protagonista živalskih pravljič sta lisica in volk. Pravljičice pripovedujejo tudi o kraljih, princih in princesah. Nekatere so posvečene divjim bitjem, kot so Dujak, Dujačesa in Gardinica. Pravljični bitji Dardej in Lol kutleč sta še danes znana zaradi moči in velikosti. Med ljudskimi pesmimi moramo omeniti pesmi Sveti sinti Lawdič, Linčica Turkinčica in kralj Matjaž in Lipa Lina oz. Lipa Wida. Glavni raziskovalec tega bogastva je bil folklorist akademik dr. Milko Matičetov.

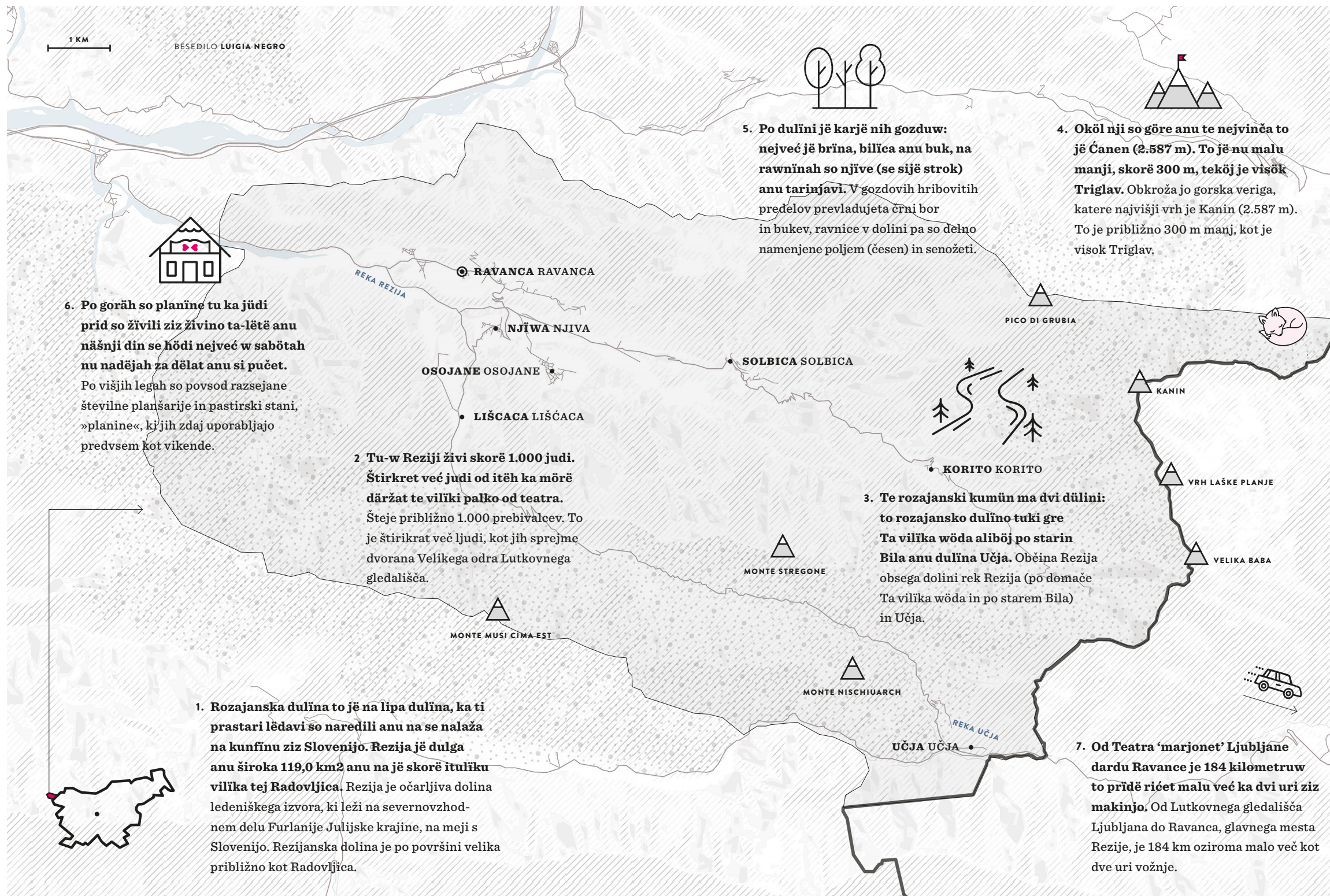
Tu-w Reziji se mörē vidēt pa dwa lipa muzeja, öbadwa sta ta-na Solbici. Muzej od tih rozajanskih judi, tu-w Plocavi hiši, to jē dan muzeo etno-grafiko anu muzeo pravic. Muzeo od brüsarjuw pa jē za pokazat isö starē dēlu, ka karjē njuh tu-w Reziji so dēlali.

Na ogled v Reziji sta dva zanimiva muze-ja, oba sta na Solbici. Muzej rezijanskih ljudi, v Plocovi hiši, je etnografski muzej in muzej pravljič. Muzej brusačev pa predstavlja staro obrt, ki jo je opravljalo veliko Rezijanov.

lisica	→	lisica	*
uk	→	volk	
zec	→	zajec	
kösuši	→	kokoši	
krok	→	vrane	
Gärdina	→	Grdina	
rüsica	→	rusica (mravljica)	
oštot	→	zvitost	
lakata	→	lakota	
žvirinica, ka se nisē	→	prevzetna zverinica	
pravice	→	pravljice	
pravit pravice	→	pripovedovanje	
kompito	→	domača naloga	
motör	→	motor	
litat	→	leteti	

* Če vas zanima nadaljnje raziskovanje rezijanskega besedišča, je na spletu na voljo skromen slovar standardne rezijanščine, ki podaja tudi osnovne podatke o govorih: purl.org/resianica/dictionary. Slovar je predmet raziskovalnega projekta na Univerzi v Padovi.





BEŠEDILO LUIGIA NEGRO

6. Po gorāh so planine tu ka jūdi prid so živilizivino ta-lētē anu nāšnji din se hōdi nejveč w sabōtah nu nadējah za dēlat anu si pučēt. Po višjih legah so povsod razsejane številne planšarije in pastirski stani, »planine«, ki jih zdaj uporabljajo predvsem kot vikende.

2. Tu-w Reziji živi skorē 1.000 judi. Štirikrat več judi od itēh ka mōrē dāržat te viliki palko od teatra. Šteje približno 1.000 prebivalcev. To je štirikrat več ljudi, kot jih sprejme dvorana Velikega odra Lutkovnega gledališča.

1. Rozajanska dolina to jē na lipa dolina, ka ti prastari lēdavi so naredili anu na se nalaža na kunfinu ziz Slovenijo. Rezija jē dulga anu široka 119,0 km² anu na jē skorē ituliku vilika tej Radovljica. Rezija je očarljiva dolina ledeniškega izvora, ki leži na severnovzhodnem delu Furlanije Julijske krajine, na meji s Slovenijo. Rezijanska dolina je po površini velika približno kot Radovljica.

5. Po dolini jē karjē nih gozduw: nejveč jē brīna, bilica anu buk, na rawninah so njīve (se sijē strok) anu tarinjavi. V gozdovih hribovitih predelov prevladujeta črni bor in bukev, ravnice v dolini pa so delno namenjene poljem (česen) in senožeti.

4. Okōl nji so gōre anu te nejvinča to jē Čanen (2.587 m). To jē nu malu manji, skorē 300 m, tekōj je višōk Triglav. Obkroža jo gorska veriga, katere najvišji vrh je Kanin (2.587 m). To je približno 300 m manj, kot je visok Triglav.

3. Te rozajanski kumūn ma dvi dūlini: to rozajansko dūlino tuki gre Ta vilika wōda alibōj po starin Bila anu dūlina Učja. Občina Rezija obsega dolini rek Rezija (po domače Ta vilika wōda in po starem Bila) in Učja.

7. Od Teatra 'marjonet' Ljubljane dardu Ravance je 184 kilometruw to pridē ričēt malu več ka dvi uri ziz makinjo. Od Lutkovnega gledališča Ljubljana do Ravanca, glavnega mesta Rezije, je 184 km oziroma malo več kot dve uri vožnje.



Izdajatelj **Lutkovno gledališče Ljubljana**
Zanj **Uroš Korenčan, direktor**
Umetniška vodja **Ajda Rooss**
Uredila **Tjaša Bertoncelj**
Avtorice besedil **Tjaša Bertoncelj, Špela Frlic,**
Luigia Negro, Anja Štefan
Lektorica **Metka Damjan**
Ilustracije **Tina Dobrajc**
Fotografije **Jaka Varmuž**
Oblikovanje **Ajda Schmidt**
Uporabljene črkovne vrste **Sentinel, Brandon**
Na papirjih **Sora Press Cream 120 g/m²**
Tisk **Tiskarna Grafex**
Naklada **3.000**

Ljubljana, marec 2019



LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
KREKOV TRG 2, 1000 LJUBLJANA
T 01 300 09 82 / 080 20 04
E BLAGAJNA@LGL.SI
WWW.LGL.SI

SPLETNA PRODAJA VSTOPNIC
LGL.MOJEKARTE.SI



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO



Mestna občina Ljubljana
City of Ljubljana



Telekom
Slovenije



triglav



Energija za življenje

70^{LET}

LUTKOVNO
GLEDALIŠČE
LJUBLJANA